

Oponentský posudek diplomové práce

Bc. Jana Simkovičová, Mezinárodní vztahy československého a českého archivnictví od roku 1918 do současnosti. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2007, 149 str.

Problematiku archivnictví jakožto vědeckého oboru nelze dobře studovat bez přihlídnutí k mezinárodně archivním vztahům v co nejširším slova smyslu. Jejich bližší poznání a především jejich faktická realizace umožňují studium českého archivnictví neizolovaně a v širokém kontextu. Tato problematika však dosud postrádala důkladné syntetické zpracování. Pozornost byla věnována spíše jednotlivým chronologickým či tématickým okruhům a problémům. Proto lze jen uvítat zaměření a šíři předkládané práce, jejímž záměrem je postihnout období od vzniku samostatného československého státu až do současnosti.

Diplomantka zvolila pro svou práci chronologické členění, ke kterému přiřadila úvodní partii věnovanou rozboru pramenů a literatury a závěrečnou část tvořenou seznamem zkratk, použitých pramenů a literatury a poměrně bohatou a vhodně zvolenou přílohou. Autorka se musela vypořádat s roztříštěností pramenů, především pak archivních fondů a registratur, z nichž mnohé nejsou dosud zpracovány. Přesto z práce jasně vyplývá snaha o čerpání odpovídajících informací z co nejširší pramenné báze. Zjevná je i velmi dobrá orientace v právních předpisech, které se k tématu vztahují. Případné rezervy lze najít právě v oblasti nezpracovaných archivních fondů, které nemohly být diplomantce předloženy (viz zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě) a ve využití zahraniční literatury. Rovněž postrádám více odkazů na studie věnované organizaci archivnictví ve světě, které byly publikovány v odborných periodikách. Práce je napsána s velkou pečlivostí, kultivovaným jazykem a na dobré grafické úrovni.

Základní chronologicky řazené kapitoly obsahují úvodní všeobecnou pasáž, na kterou navazují podkapitoly věnované dílčím problémům. Hlavním tématem čtvrté, páté a části šesté kapitoly je restituce archivního materiálu. Autorka velmi přehledným způsobem zpracovala archivní restituční problematiku po první i druhé světové válce a neopomněla ani období tzv. Protektorátu Čechy a Morava. Rovněž období 1945–1989 je zpracováno odpovídajícím způsobem a správně zdůrazňuje tehdejší orientaci archivnictví na Sovětský svaz a země tzv. socialistického bloku. Podkapitola věnovaná archivní a spisové rozluce po zániku České a Slovenské federativní republiky vychází z interpretace zákonů a prováděcích předpisů. Správně je zde zdůrazněn poměrně hladký průběh rozlučky a autorka uvádí i příklady

konkrétních delimitovaných archivních fondů, což svědčí o dobrých znalostech této problematiky. Závěrečná část práce obsahuje podkapitolu o mezinárodních organizacích pro oblast archivnictví, ve které autorka podrobným způsobem zmapovala vznik, strukturu a fungování nejen Mezinárodní archivní rady jakožto vrcholného celosvětového archivního orgánu, ale i dalších institucí. V této pasáži nechybí ani nejnovější aktivita na tomto poli, kterou je Evropský archivní výbor, jehož zasedání se poprvé konalo v loňském roce. Diplomantka správně pochopila klíčovou roli Fóra DLM v oblasti uchovávání elektronických dokumentů a věnovala této organizaci v podkapitole 7.2 odpovídající pozornost. Podkapitola o přímých mezinárodních archivních aktivitách odráží snahu českého archivnictví spolupracovat se zahraničními partnery na vyšší úrovni než jen na základě kulturních dohod a autorka se v ní věnuje nejen aktivitám realizovaným v rámci meziarchivních dohod o spolupráci, ale i ostatním činnostem ve vztahu k zahraničí jako jsou stáže, účasti na konferencích, odborných seminářích apod.

Práce je doplněna výběrovým přehledem uskutečněných zahraničních cest za období 1999–2005, seznamem uzavřených dohod o spolupráci v oblasti archivnictví, stručnými medailónky významných osobností českého (československého) archivnictví a dalšími doplňujícími informacemi. Jednotlivé kapitoly jsou opatřeny bohatým poznámkovým aparátem.

Téma, které si vybrala Bc. Jana Simkovičová pro svou diplomovou práci, není obvyklé. Většinou jsou bakalářské a diplomové práce zaměřeny na některou pomocně vědní disciplínu, případně na dějiny správy. Zpracování problematiky mezinárodních vztahů v oblasti archivnictví je však prací velmi záslužnou, neboť takto koncipovanou práci dosud postrádáme. Diplomantka se v rámci časových možností a rozsahu diplomové práce zhostila svého úkolu velmi dobře. Práce vykazuje pouze drobné formální nedostatky.

Závěr:

Jednoznačně doporučuji práci k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako výbornou. Zároveň doporučuji autorce publikovat práci v upravené podobě v některém z odborných periodik.

PhDr. Lenka Linhartová
odbor archivní správy a spisové služby MV

V Praze dne 23. ledna 2007